

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije
Sveučilišta u Zagrebu

Marko Rogošić

Polimerno inženjerstvo

II. seminarski zadatak – popis

Zagreb, studeni 2009.

Tekst zadatka

Zadatak 1:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konverziji,
2. za vrijednosti konverzije $p=0,95$; $0,995$ i $0,9995$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadane vrijednosti konverzije,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 2:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konverziji,
2. za vrijednosti konverzije $p=0,96$; $0,996$ i $0,9996$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadane vrijednosti konverzije,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 3:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konverziji,
2. za vrijednosti konverzije $p=0,97$; $0,997$ i $0,9997$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadane vrijednosti konverzije,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 4:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konverziji,
2. za vrijednosti konverzije $p=0,98$; $0,998$ i $0,9998$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadane vrijednosti konverzije,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 5:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konverziji,
2. za vrijednosti konverzije $p=0,99$; $0,999$ i $0,9999$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadane vrijednosti konverzije,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 6:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konstanti ravnoteže K ,
2. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 100; 1000; 10000$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek u ravnotežnom stanju za zadane vrijednosti konstante ravnoteže,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 7:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konstanti ravnoteže K ,
2. Za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 150; 1500; 15000$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek u ravnotežnom stanju za zadane vrijednosti konstante ravnoteže,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 8:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konstanti ravnoteže K ,
2. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 200; 2000; 20000$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek u ravnotežnom stanju za zadane vrijednosti konstante ravnoteže,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 9:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konstanti ravnoteže K ,
2. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 250; 2500; 25000$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek u ravnotežnom stanju za zadane vrijednosti konstante ravnoteže,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 10:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije:

1. priredite dijagram ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka raspodjele o konstanti ravnoteže K ,
2. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 450; 4500; 45000$ priredite grafičke prikaze brojčane, odnosno masene raspodjele stupnjeva polimerizacije,
3. izračunajte brojčani i maseni prosjek u ravnotežnom stanju za zadane vrijednosti konstante ravnoteže,
4. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 11:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije, pokazalo se da se ravnotežna koncentracija nusprodukta (vode) pri željenom stupnju polimerizacije može izračunati prema:

$$[\text{H}_2\text{O}] = \frac{KM_0}{\bar{r}_n(\bar{r}_n - 1)}.$$

M_0 je početna koncentracija monomera, a $[\text{H}_2\text{O}]$ je ravnotežna koncentracija vode. Treba:

1. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 0,1; K = 1; K = 16; K = 81$ i $K = 361$ prirediti grafičke prikaze potrebne koncentracije nusprodukta (vode) da bi se dosegao željeni stupanj polimerizacije, $\bar{r}_n$. Početna koncentracija monomera, $[M]_0$ je 5 mol dm^{-3} , što je tipično za većinu stupnjevitih polimerizacija u masi. Dijagrami neka budu prikazani kao $\log[\text{H}_2\text{O}] = f(\bar{r}_n)$.
2. za zadane parove vrijednosti $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (16; 0,03); (K, [\text{H}_2\text{O}]) = (81; 0,01); (K, [\text{H}_2\text{O}]) = (361; 0,007)$; uz već zadanu početnu koncentraciju monomera (5 mol dm^{-3}), prirediti grafičke prikaze funkcija $F(r)$ odnosno $W(r)$.
3. ukratko komentirati fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 12:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije, pokazalo se da se ravnotežna koncentracija nusprodukta (vode) pri željenom stupnju polimerizacije može izračunati prema:

$$[\text{H}_2\text{O}] = \frac{KM_0}{\bar{r}_n(\bar{r}_n - 1)}.$$

M_0 je početna koncentracija monomera, a $[\text{H}_2\text{O}]$ je ravnotežna koncentracija vode. Treba:

1. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 0,2; K = 2; K = 18; K = 91$ i $K = 381$ prirediti grafičke prikaze potrebne koncentracije nusprodukta (vode) da bi se dosegao željeni stupanj polimerizacije, $\bar{r}_n$. Početna koncentracija monomera, $[M]_0$ je 5 mol dm^{-3} , što je tipično za većinu stupnjevitih polimerizacija u masi. Dijagrami neka budu prikazani kao $\log[\text{H}_2\text{O}] = f(\bar{r}_n)$.
2. za zadane parove vrijednosti $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (18; 0,035); (K, [\text{H}_2\text{O}]) = (91; 0,01); (K, [\text{H}_2\text{O}]) = (381; 0,007)$; uz već zadanu početnu koncentraciju monomera (5 mol dm^{-3}), prirediti grafičke prikaze funkcija $F(r)$ odnosno $W(r)$.
3. ukratko komentirati fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 13:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije, pokazalo se da se ravnotežna koncentracija nusprodukta (vode) pri željenom stupnju poliestifikacije može izračunati prema:

$$[\text{H}_2\text{O}] = \frac{KM_0}{\bar{r}_n(\bar{r}_n - 1)}$$

M_0 je početna koncentracija monomera, a $[\text{H}_2\text{O}]$ je ravnotežna koncentracija vode. Treba:

1. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 0,3$; $K = 3$; $K = 20$; $K = 101$ i $K = 401$ prirediti grafičke prikaze potrebne koncentracije nusprodukta (vode) da bi se dosegao željeni stupanj polimerizacije, $\bar{r}_n$. Početna koncentracija monomera, $[M]_0$ je 5 mol dm^{-3} , što je tipično za većinu stupnjevitih polimerizacija u masi. Dijagrami neka budu prikazani kao $\log[\text{H}_2\text{O}] = f(\bar{r}_n)$.
2. za zadane parove vrijednosti $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (20; 0,032)$; $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (101; 0,095)$; $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (401; 0,006)$; uz već zadanu početnu koncentraciju monomera (5 mol dm^{-3}), prirediti grafičke prikaze funkcija $F(r)$ odnosno $W(r)$.
3. ukratko komentirati fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 14:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije, pokazalo se da se ravnotežna koncentracija nusprodukta (vode) pri željenom stupnju poliestifikacije može izračunati prema:

$$[\text{H}_2\text{O}] = \frac{KM_0}{\bar{r}_n(\bar{r}_n - 1)}$$

M_0 je početna koncentracija monomera, a $[\text{H}_2\text{O}]$ je ravnotežna koncentracija vode. Treba:

1. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 0,4$; $K = 4$; $K = 40$; $K = 120$ i $K = 440$ prirediti grafičke prikaze potrebne koncentracije nusprodukta (vode) da bi se dosegao željeni stupanj polimerizacije, $\bar{r}_n$. Početna koncentracija monomera, $[M]_0$ je 5 mol dm^{-3} , što je tipično za većinu stupnjevitih polimerizacija u masi. Dijagrami neka budu prikazani kao $\log[\text{H}_2\text{O}] = f(\bar{r}_n)$.
2. za zadane parove vrijednosti $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (40; 0,028)$; $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (120; 0,08)$; $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (440; 0,0054)$; uz već zadanu početnu koncentraciju monomera (5 mol dm^{-3}), prirediti grafičke prikaze funkcija $F(r)$ odnosno $W(r)$.
3. ukratko komentirati fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 15:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz uvjet ravnotežne depolimerizacije, pokazalo se da se ravnotežna koncentracija nusprodukta (vode) pri željenom stupnju poliestifikacije može izračunati prema:

$$[\text{H}_2\text{O}] = \frac{KM_0}{\bar{r}_n(\bar{r}_n - 1)}$$

M_0 je početna koncentracija monomera, a $[\text{H}_2\text{O}]$ je ravnotežna koncentracija vode. Treba:

1. za vrijednosti konstante ravnoteže $K = 0,5$; $K = 5$; $K = 50$; $K = 150$ i $K = 500$ prirediti grafičke prikaze potrebne koncentracije nusprodukta (vode) da bi se dosegao željeni stupanj polimerizacije, $\bar{r}_n$. Početna koncentracija monomera, $[M]_0$ je 5 mol dm^{-3} , što je tipično za većinu stupnjevitih polimerizacija u masi. Dijagrami neka budu prikazani kao $\log[\text{H}_2\text{O}] = f(\bar{r}_n)$.
2. za zadane parove vrijednosti $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (50; 0,025)$; $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (150; 0,06)$; $(K, [\text{H}_2\text{O}]) = (500; 0,005)$; uz već zadanu početnu koncentraciju monomera (5 mol dm^{-3}), prirediti grafičke prikaze funkcija $F(r)$ odnosno $W(r)$.
3. ukratko komentirati fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 16:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz nestehiometrijski omjer reaktanata (asimetriju):

1. priredite dijagrame ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka stupnjeva polimerizacije o asimetriji, q , za konverzije $p = 0,97$; $p = 0,98$; $p = 0,99$; $p = 0,995$; $p = 1$. Dijagrami trebaju biti oblika: $\log(\bar{r}_n) = f(q)$, $\log(\bar{r}_w) = f(q)$.
2. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadanu vrijednost konverzije, $p = 0,97$, i asimetrije $q = 0,97$.
3. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 17:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz nestehiometrijski omjer reaktanata (asimetriju):

1. priredite dijagrame ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka stupnjeva polimerizacije o asimetriji, q , za konverzije $p = 0,975$; $p = 0,985$; $p = 0,995$; $p = 0,998$; $p = 1$. Dijagrami trebaju biti oblika: $\log(\bar{r}_n) = f(q)$, $\log(\bar{r}_w) = f(q)$.
2. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadanu vrijednost konverzije, $p = 0,975$, i asimetrije $q = 0,975$.
3. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 18:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz nestehiometrijski omjer reaktanata (asimetriju):

1. priredite dijagrame ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka stupnjeva polimerizacije o asimetriji, q , za konverzije $p=0,977$; $p=0,987$; $p=0,997$; $p=0,994$; $p=1$. Dijagrami trebaju biti oblika: $\log(\bar{r}_n) = f(q)$, $\log(\bar{r}_w) = f(q)$.
2. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadanu vrijednost konverzije, $p=0,98$, i asimetrije $q=0,98$.
3. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 19:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz nestehiometrijski omjer reaktanata (asimetriju):

1. priredite dijagrame ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka stupnjeva polimerizacije o asimetriji, q , za konverzije $p=0,978$; $p=0,988$; $p=0,998$; $p=0,9999$; $p=1$. Dijagrami trebaju biti oblika: $\log(\bar{r}_n) = f(q)$, $\log(\bar{r}_w) = f(q)$.
2. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadanu vrijednost konverzije, $p=0,985$, i asimetrije $q=0,985$.
3. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.

Zadatak 20:

Za Floryjevu raspodjelu stupnjeva polimerizacije, uz nestehiometrijski omjer reaktanata (asimetriju):

1. priredite dijagrame ovisnosti brojčanog i masenog prosjeka stupnjeva polimerizacije o asimetriji, q , za konverzije $p=0,979$; $p=0,989$; $p=0,999$; $p=0,9999$; $p=1$. Dijagrami trebaju biti oblika: $\log(\bar{r}_n) = f(q)$, $\log(\bar{r}_w) = f(q)$.
2. izračunajte brojčani i maseni prosjek za zadanu vrijednost konverzije, $p=0,99$, i asimetrije $q=0,99$.
3. ukratko komentirajte fizikalno značenje svih dobivenih rezultata.